

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

Vsebina 9. zvezka.

Sv. družina — zgled vsem kerščanskim družinam	257.
Življenje sv. Antona Padovanskega.	
XXII. pogl. Sv. Anton zadnjikrat pregleduje samostane	260.
XXIII. pogl. prenesenje ostankov sv. Frančiška. Sv. Anton pri ge- neralnem kapitelju	261.
Za mesečni shod tretjega reda. Nezmernost	265.
„Magdalena pri Jezusovih nogah“	268.
Sv. Frančiška Saleškega nauki o popolnosti.	
Od kod dojdejo bogokletne skušnjave?	273.
Pravila zadržanja v skušnjavah zoper sv. čistost.	274.
V pobožnosti se čuvaj svojeglavnosti	274.
Boj zunanjega človeka z notranjim	275.
Kako si moremo križe in težave osladiti?	276.
Generalji reda manjših bratov	279.
Nauk o svetem obhajilu (Dalje)	284.
Priporočilo v molitev	286.
Zahvala za vslišano molitev	288.
Popolni odpustki	288.

V GORICI.

Hilarijanska tiskarna.

1898.

Boj z učeno senco.

(Dalje.)

Ko sem hotel še enkrat razložiti svoje zdaj nekoliko spremenjene misli o rabi doveršnega sedanjika v naši slovenščini, nisem smel prezreti, kar so v novejšem času drugi naši jezikoslovci pisali o njej. Prebral sem torej v novič dotično mesto v prof. L. Pintarja „književnem poročilu“ v Ljublj. Zvonu X. 685 in prof. V. Bežka odgovor v XI. letniku, ki je obširna in temeljita razprava, stoječa seveda, saj ne more drugači biti, na podlagi Miklošičeve sintakse. Ali se je prof. Pintar pozneje kje kaj branil, ne vem, skoraj da tudi ni bilo lahko mogoče. Ali nekaj bi vtegnilo pa vendar le opravičenega biti v njegovih nazorih. Čutilo nedoveršenosti, ki ga imamo pri nedoveršnih glagolih, je namreč pri nas tako močno, da takih glagolov ne moremo rabiti, ako hočemo naznačiti dejanje, ki mu je doveršitev bistvena. „Sodišče razsoja“, to nam pomeni v resnici „der Gerichtshof hat mit der Zurechtkennnung zu thun — „se vbada, se ypira“, da bi dognalo razsodbo“. Objavljenje razsodbe se zato ne more zgoditi z besedami „sodišče razsoja“; se „sodišče razsodi“ pa seveda tudi ne, temuč edino se „sodišče je razsodilo“, kaker prav piše g. Bežek (Zv. XI. 693); ob času, ko se naznanja, je namreč razsodba doveršena reč. Prav tako ne velja, ko se dovoljenje sodnikovo naznanja, „sodnik dovoljuje“, ker je že dovolil. Pač pa bi sodnik sam po naše po pravici rekel, ako ima dovoljenje s to besedo še le dano biti, „dovolim“. Če je v tem kaj tujega, prvotno ne slovenskega, ni to doveršna oblika, temuč beseda sama na sebi. Po domače se da namreč dovoljenje z besedami: „le daj, le pojdi, le stori tako, naj ti bo!“ in drugimi podobnimi. Če pa pripustimo, da se po načinu menda vseh drugih kulturnih jezikov, ne samo nemščine, tudi v naši slovenščini dejanje zverši z izreko besede, ki to dejanje pomeni, potem je v takih primerih po stari, pri nas prvotni in po logiki edino opravičeni nava^di prava oblika sedanjik perfektivnega glagola. Tudi tam, kjer se doveršni sedanjik še pogostoma sliši v pomenu prihodnjika, na Goriškem, govore priprosti ljudje prav navadno: „jih lepo pozdravim, jih lepo zahvalim, to jim obljubim, jih pustim z Bogom“ itd. „Puščam“, „pozdravljam“ je v takih primerih nezaslišano; „obljubujem“, „zahvaljujem“ ste pa celo nenarodni novi obliki knjižne slovenščine.¹⁾ Bodi si, da so te fraze iz italijanščine; ali da se v njih ne rabi „puščam“, „pozdravljam“, „zahvaljujem“, „obljublujem“, tega ne more biti kriva italijanščina. Prav sicer piše prof. Bežek, da „nobeno dejanje ni tako kratko, da se ne bi dalo govoriti o njega vršitvi; o vršitvi pa je možno govoriti samo z nedoveršniki“. Ali če reče sod-

¹⁾ Za „obljubujem“ govori narod „obetam“. „Obljubujem“ je tudi narčna tvorba, prav bi bilo **obljublujem**. Na „k u p u j e m“ se ne moremo sklicevati, ker ni od k u p i t i, temuč donominativum od k ū p, k u p á; „obljubujem“ pa ni od „obljuba“, od tod bi bilo „o b l j ū b u j e m“, prim. „vérujem“ od „véra“.

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XVI. tečaj.

V Gorici, 1898.

9. zvezek.

Sv. družina — zgled vsem kerščanskim družinam.

Jožef stanuje z Jezusom in Marijo v Nazaretu. Njegovo stanovanje je majhino in neznatno, toda lepo vrejeno, snažno in prijetno. V stanovanju vlada povsod najlepši red.

Zjutraj zgodaj vstanejo vsi. Jožef moli skupno jutranjo molitev; dolgo se mudijo pri jutranji pobožnosti, nikedar jim ne manjka časa za-njo. In kakšna je ta pobožnost! Ke bi se nahajala v Nazaretu cerkev, tempelj, Jožefa, Marijo in Jezusa bi vedno tam našli. V sinagogi so bili le-ti trije vedno prvi in poslednji; gdorkoli jih je videl, se je moral čutiti oveseljenega vže pri samem pogledu na-nje. Kako veselje je bilo to za-nje, ko je prišel čas potovanja v Jeruzalem! Več dni pred odhodom in več dni po vrnitvi se ni o ničemer drugem govorilo kaker o tem.

Po jutranji molitvi se je vsaki lotil svojega dela; Jožef sè svojim rejencem je šel v delavnico ali kam ven na tesarjenje, sv. Devica pa je opravljala hišna dela. Pri delu so bili vsi ve-selega serca, zakaj vedeli so, da je volja ljubega nebeškega O-četa, da morajo delati. Slaba volja, mermranje, tožbe so bile njim popolnoma ptuje. Kakšna pridnost! kakšna marljivost! Še trenutka ne potratijo. — Poglej, kako je Jožef (ravno tisto vi-

dimo tudi pri Mariji in Jezusu) sedajle, ko z rokami pridno vihti sekiro, venderle ves zamišljen, ves zamaknjen! Njegove serce, njegove misli so pri Jehovi, pri Bogu. — „Kjer je tvoj zaklad, tam je tudi tvoj serce. — Glej ustnice se mu gibljejo, njegovo obličje je vse spremenjeno. Jožef moli. „Moli in delaj, delaj in moli.“ Včasih se sliši v delavnici prijetno petje, Jožef poje; pesen, katero je začel peti, je ena svetih Jeruzalemskih pesni. Tudi Marija zapoje tu in tam sè svojim ljubeznjivim glasom, s čutstvom globoke pobožnosti kako sveto pesen, ketere se je naučila v tempeljuu. — Kako sveta je ta hišica! Tu se obhaja cel dan služba božja. —

Mej tem je sonce prispelo do verhunca svoje poti, poldanje. Sv. Devica je pripravila kosilo. Skromno, priprosto, skoro borno je kosilce, toda tisti, ki ga uživajo, ga uživajo z veselim sercem; saj nič boljšega ne zahtevajo, s tem so zadovoljni. Njih serce ni navezано na jed in pijačo, zato povžijejo tudi borno kosilce s hvaležnim sercem. Poglej, kako pobožno roke sklepajo pred jedjo in po jedi, kako spremenjeno je njih obličje pri molitvi!

Kako lepa zastopnost vlada mej sv. družino. Vidi se, da tu kraljuje sveta ljubezen; kako prijazni in postrežljivi so drug proti drugemu! Vsaka beseda, vsak pogled priča o iskreni ljubezni, s katero so te presvete duše zvezane mej seboj. Neprijazne, hude, celo razžaljive besede še ri bilo nikedar slišati v Nazareški hišici.

Ali so se pač te svete duše kedaj spotikale nad drugimi Nazarečani? Nikedar ne. Za serca, ketera so tako gorela od ljubezni do vseh ljudi, kaker so gorela serca Jožefa, Marije in Jezusa, je bilo to popolnoma nemogoče. Ako je pogovor nanesel na bližnjega, je razodeval ali veselje nad ptujo srečo, žalost nad ptujo nesrečo, ali sočutje sè stiskanimi in terpečimi.

Sv. družina je pridna pri delu, živi varčno, zè vsem je zadovoljna in vender — vboga. Da, sv. družina je vboga. Zakaj če kacega sorodnika ali Nazarečana zadene nesreča, da oloža, da se ne more preživeti, ga sv. družina mej se sprejme, ž njim deli zaslužek svojih žuljev. — Glej božjega dečka Jezusa, kako hiti s pletenico v ono le siromašno kočó; v pletenici je jed za vbozega, od vseh pozabljenega bolnika, kateri leži v kočó; Jezusova sv. Mati je pripravila jed. — Glej, kako se prijazno pogovarja Marija z vbogo siroto, kateri je nevsmiljena smert vzela

očeta in mater: sama je ostala sirota — ni je ljube matere, ketera bi skerbela za njo — ali pač, pač, v Mariji je dobila novo dobro mater, ketera jo oblači in hrani. — Glej, kako pomaga Jožef pri delu vbogi vdovi, kateri mož ni zapustil družega ko kopico majhnih, nepreskerbljenih otrok.

Kje na zemlji boš našel družino, ketera bi bila tako vbožno živela in vender tako obilno miloščino delila in bližnjemu tolikanj pomagala — kaker sv. družina? O sveta Nazareška hišica, ti tempelj vboštva in vsmiljenja, kako častivredna in častitljiva si zaradi svojih prebivalcev in njih prelepega, čednostnega življenja! —

Sv. družina je preživela dan z molitvijo in delom, v miru in ljubezni, sè skazovanjem dobrot in v dobrih delih, v pomanjkanju in zadovoljnosti, v vaji vseh čednosti. — Noč se bliža. Kaker je začela sv. družina dan z molitvijo, kaker je vse dnevno delo posvečevala molitev, tako tudi konča dan z molitvijo. Kako spodbudljiv pogled! Sv. družina kleči pri večerni molitvi. Kako iz serca se zahvaljuje Gospodu za vse skazane dobrrote! Kako goreča molitev se vzdiguje proti božjemu prestolu! Kaj pa vender prosi sv. družina? Morebiti odpuščenja svojih grehov? Ne. V sveti hišici se ne dela nikedar greh. Zato pa toliko bolj priserčno priporočajo vse vboge grešnike Jehovi, priporočajo mu vse vboge zemeljske terpine, prosijo milosti in blagoslova sebi in svojim bližnjim. Ne smeš se toréj čuditi, da je večerna pobožnost sv. družine dolga, da grejo sedaj še le v pozni uri k počitku — in tako žive te svete duše vsaki dan. —

Jožef je na smertni postelji, bliža se mu ločitev od tega sveta. Njegova postelja je vboga, siromašna; kako poterpežljiv je, kako vdan v božjo voljo! Gospod ga kliče, rad je pokoren Gospodovemu klicu. Jezus in Marija sta vedno pri njem. Kedaj se je pač kakemu bolniku z večo ljubeznijo streglo kaker Jožefu? Kako miren je Jožef — nebeški mir je razlit po njegovem obrazu — pa kako bi tudi ne bil? Sam Jezus moli pri postelji kleče molitve za vmirajoče. Jožef vmerje v rokah Jezusa in Marije. — Sveta, blažena smert!

O sv. Jožef! daj nam, da vmerjemo tako kaker si ti vmerl, daj sv. Jožef, da bomo imeli na smertni postelji tebe, Marijo in Jezusa na svoji strani. Potem bo naša smert srečna! —

In sv. Jožef, tudi to dosezi sè svojo mogočno priprošnjo, da bodo tudi naše družine bolj in bolj edine, da bodo postajale

podobne sveti Nazareški družini; tudi naše družine naj posvečuje duh strahu božjega in pobožnosti, duh Bogu darovanega dela in molitve, duh ljubezni in vsmiljenja.

Blagoslov vsaki taki družini.

P. B. R.

Življenje sv. Antona Padovanskega.

XXII. Poglavje.

Sv. Anton zadnjikrat pregleduje samostane.

Kmalu po velikonoči, ki je bila l. 1229. 15. aprilja, je zapustil sv. Anton Florencijo. Zoperno mu je bilo, da so mu ljudje toliko časti skazovali. Drugi vzrok pa, da je tako naglo odrinil je bil ta, ker je moral še več sebi podložnih samostanov pregledati. Po dolgi stari emilijski cesti je hitel proti apeninskemu gorovju, obiskal mej potjo razne samostane ter prišel slednjič v Milan.

Kaker v mnogih drugih laških mestih so bili ljudje tudi v Milanu razcepljeni v dve stranki. Gveljfi in Gibelini so se najserditiše mej sabo prepirali. Ker so Gibelini podpirali krivoverske Valjdenze, so bili ti krivoverci posebno v Milanu prederzni. Sv. Anton je precej spredidel njih nevarnost in on, kladivo krivovercev, se jih je najprej latil sè vso serčnostjo in poln zaupanja v božjo pomoč. V očitnih razgovorih jih je večkrat premagal in osramotil, sè svojo veliko zgovornostjo in globoko učenostjo je pregnal zmoto, kaker sonce prežene meglo. Ljudje so z velikim veseljem spoznali kolika sreča je za človeka, da je ud prave katoliške cerkve. Mnogi so se vernili v cerkev, nekerščansko in sovražno strankarstvo je prenehalo in vedno bolj redki so bili kervavi pretepi in poboji.

Sv. Antona je podpirala tudi posvetna oblast, ko je spoznala kako nevarni so za občni blager in mir krivoverski Valjdenzi in Patareni.

Iz Milana je odešel naš svetnik v Verčeli, kjer je l. 1222 obiskoval bogoslovne šole, leto pozneje sam podučeval bogoslovne vednosti in imel l. 1224 postne pridige. Z velikim veseljem je v tem mestu pozdravil svojega nekedanjega ljubljeneega učitelja Dom Tomaža. Iz Verčeli je prišel v Varese, kjer je z velikim

vspehom pridigoval in od tod v Kremono. V tem mestu je oznanjeval vže l. 1220 božjo besedo sam sv. Frančišek. Kako si je znal njegov vredni sin sv. Anton serca teh ljudi pridobiti, nam spričuje sledeči dogodek. Sedem plemenitih, verlih in v vsakem oziru izverstnih mladeničev je sklenilo zapustiti svet in v samostanu Bogu služiti. Prišli so k svetniku ter ga ponižno prosili naj jih sprejme v red. Sv. provincijalaj je po božjem navdihnjenju spoznal njih poklic v redovniški stan ter jih sam oblekel v redovno obleko.

Nato je sv. Anton proti koncu poletja l. 1229 odpotoval v Bergamo.

Obiskal je tudi Brešijo in Trident in pred postnim časom l. 1230 je prišel v Mantovo, kjer je končal svoje popotovanje in ostal do velike noči.

XXIII. Poglavlje.

Prenesenje ostankov sv. Frančiška. — Sv. Anton pri generalnem kapitelju.

Po velikonočnih praznikih, ketere je praznoval v Mantovi, je šel naš svetnik zopet na pot proti Asizu, kjer je imel biti binkoštno praznike generalni kapitelj. Ko je prišel v samostan Marije Angeljske, je bilo zbranih vže blizu dve tisoči redovnih sobratov. Mej njimi je bil tudi Adam iz Mariska, velik prijatelj sv. Antona in njegov nekdanji sošolec v bogoslovnih šolah v Verčeli. Veliko je bilo njihuno veselje, ko sta se zopet videla. Perva in najimenitniša zadeva zbranih bratov je bilo slovesno vzdignjenje in prenesenje ostankov svetega vstanovnika in očeta Frančiška. Papež Gregor IX. velik prijatelj in častivec serafinskega očeta, je prišel l. 1228 sam k njegovemu grobu v Asiz, da bi ga prišel mej svetnike. To je bilo pervo očitno svetniško razglašenje. Do tedaj se je tako razglašenje vedno le v zasebnem, skrivnem konsistoriju ali zboru godilo. Papež Gregor je tudi z bogatimi darovi pripomogel k zidanju nove cerkve, katero je bil sezidal Elija iz Kortone v čast ponižnega svetnika. Skoraj ves kerščanski svet je pošiljal v ta namen razne darove v Asiz. V to cerkev toraj so sklenili prenesti ostanke ljubljeneega vstanovnika Frančiška, štiri leta po njegovi smerti.

Predvečer binkoštnega praznika, 25. maja 1230, je bil ime-nitni slavnostni dan za serafinski red, vesel dan za katoliško

cerkev, veličasten praznik za mesto Asiz. K tej slavnosti slovesnega prenesenja se je bila zbrala tolika množica ljudi, da vsi niso mogli priti v mesto. Mnogi so prenočili v bližnjih vaseh ali pa so stanovali na prostem v šotorih. Sam papež je obljubil priti k tej slovesnosti. Vender ni mogel priti, ker so ga zadržala druga važna opravila v Rimu. Poslal je pa svoje poslance z bogatimi darovi za novo cerkev. Ti darovi so bili, velik, zlat, vmetalno izdelan križ poln dragih kamnov, vanj je bil vdelan velik kos pravega križa našega Zveličarja; nadalje mnogo dragocenih srebrnih cerkvenih posod, altarnih pertov in mašnih, oblačil vse sè zlatom pretেকanih. Največe vrednosti pa je bilo papeževo pismo, katero so njegovi poslanci izročili patru generalju. Začenja se z besedami: „Mirificans misericordias suas Dominus“ to je „Čudovito izkazuječ Gospod svoje vsmiljenje“. V njem poveljuje in povišuje papež svetega Frančiška, ki ga imenuje svojega očeta, da, več ko očeta, ko očeta manjših bratov ketere spodbuja k posnemanju velikega očaka. H sklepu podeljuje vsem vdeležnikom te slovesnosti bogate odpustke. Poslal je tudi ta veliki častivec sv. Frančiška velik znesek denarja za novo cerkev ter je ob enem vказal, da ima biti cerkev popolnoma neodvisna od škofa, odvisna le od apostoljske rimske stolice. Cerkev sv. Jurija, kjer je do tedaj počivalo sv. truplo serafinskega očeta, je daroval sv. Klari in njenim duhovnim hčeram.

Kaker hitro se je začela premikati velika procesija proti cerkvi sv. Jurija, da bi tamkaj vzdignila sv. truplo Frančiškovo, so zapeli vsi zvonovi. Njih glas se je lepo vbrano mešal s petjem redovnikov in veselimi vskliki obilnega ljudstva. Ko so prišli v cerkev, je prebral redovni generalj ljudstvu s pridižnice papeževo pismo. Na to so vzdignili sv. ostanke iz cerkvene rakve in ljudstvo je z velikim veseljem vskliknilo, ko je zagledalo dragoceni zaklad. Na to so brat Elija in papeževi poslanci vzeli sv. truplo ter ga z velikim trudom nesli skozi gnječo obilo zbranega ljudstva. Zunaj cerkve so sv. truplo položili na slavnostni voz in sprevod se je pričel pomikati. V dragocenih oblekah in dobro oboroženi so spremljali meščani asiški ta dragoceni zaklad. Da bi jim ga kedo ne yzel sè silo ali zvijačo so nastavili mnogo stražnikov. V dveh dolgih verstah so šli prvi frančiškani deržeč v roki paljmove veje in gorieče baklje. Prepevali so slavospev „Proles de coelo prodiit“, ki ga je zložil sam papež Gregor IX. v čast sv. Frančišku. Zraven voza so šli poslanci papeževi, re-

dojni generalj, škofje in razni dostojanstveniki reda. Za njim so šli mestni gospodje in mnogo dobro oboroženih mož. Ko so prišli pred novo cerkev, so hoteli poslanci zopet zadeti sv. truplo na rame in ga v cerkvi v počeščenje izpostaviti. Toda mestni uredniki so se bali, da bi kedo vzel sv. ostanke ter oropal mesto tako močnega patrona in varuha. Čeravno so se poslanci zoperstavljali, so vendar priderli sè silo do voza, vzeli sv. ostanke, jih prenesli hitro v spodnjo cerkev, zaperli vsa vrata in sv. truplo položili v neko skryvno rakev. Nihče ni zvedel za kraj, kamer so sv. ostanke položili, celo redovniki ne. Še le pod papežem Pijem VII. so zopet našli to rakev.

To silovito djanje je pokazilo lepo slovesnost. Silno so bili žalostni frančiškani, ker so bili na tako nepričakovan način oropani veselja, videti svojega ljubljenega sv. očaka. Po poslancih so se pritožili pri papežu. Ta je pisal pismo prebivalcem Asiza in zapovedal, da se mora priti mestna gosposka k njemu zagovarjat. Mnogi so sumničili, da je bil redovni generalj z mestno gosposko zgovorjen, sv. ostanke na ta način popolnoma zavarovati pred onečaščenjem ali ropom. Vendar dokazano to ni; gotovo je le to, da je on dal napraviti v cerkvi neko skryvno rakev, za katero je vedela le mestna gosposka. —

Veliko bolj važne in težavniše kot prenesenje ostankov sv. Frančiška pa so bile druge zadeve generaljnega kapiteljna. Sv. Frančišek je bil zapustil neko pismo, katero sam imenuje svojo poslednjo voljo ali testament. V tem pismu je dal več lepih opominov svojim duhovnim bratom in sinovom ter je določil tudi glede boljšega spolnjevanja sv. vboštva in sv. pokorščine neke reči, ki se ne najdejo v sv. vodilu. Ta testament je dal povod mnogim preprirom. Ostrejši razlagavci, mej katerimi je bil tudi sv. Anton, so želeli, da bi se tudi testament tako zvesto in natančno spolnjeval kaker sv. vodilo. Drugi pa, mej njimi brat Elija, so terdili, da posleduja volja bratov ne veže in želeli so sploh mnogo polajšav. Ker se niso mogli zjediniti, so sklenili vso zadevo izročiti apostoljskemu sedežu, da vse določi. Mej temi poslanci je bil tudi sv. Anton. Kapitelj mu je odvzel težko breme provincijalata, nekoliko da bi lažje okrepečal svoje slabo zdravje, nekoliko pa, da bi mogel tem vspešniše izverševati svojo pridgarsko službo.

Kaker poroča Vading, učeni letopisec frančiškanskega reda, je bilo zborovanje pri tem generaljnem kapiteljnu zelo viharo.

Zavoljo svojega oblastnega in prevzetnega obnašanja brat Elija redovni generalj in naslednik sv. Frančiška, sobratom ni bil nič prav ljub. Na zvit način si je znal pridobiti od papeža neketere pravice in polajšave, ki se niso vjemale se sv. vodilom ter je od tega pričakoval, da bo pomiril nezadovoljne sobrate in se jim prikupil. Toda prišlo je vse drugače.

Ko je pervikrat zbranim bratom predložil te novotarije, niso hoteli bratje nič določiti, nekoliko, ker so se bali kaj storiti zoper sv. vodilo, nekoliko so pa dobro poznali nevpogljivo voljo in hudo jezo brata Elija.

V naslednji seji je brat Elija vnovič stavil svoj predlog ter se svojo veliko zgovornostjo brate nagibal, da bi sprejeli polajšave, ketere je on dobil od apostoljskega sedeža, tedaj se je pa dogodilo nekaj, kar bi ne bil nihče pričakoval. P. Anton Padovanski, eden najmlajših pri zboru, in njegov sošolec ter velik prijatelj, Adam iz Mariska, se serčno vpreta generaljevemu predlogu. Dokazala sta, da so take olajšave v največo škodo, da v pogubo celega reda ter kar naravnost povedala, da omenjenemu predlogu generaljevemu ne moreta priterditi. K tema serčnima zagovornikoma čistosti sv. vodila so se precej pridružili še neketeri drugi, mej njimi Aljbert iz Pize in Janez Boneli. Pervi je bil provincijalj na Angleškem, drugi pa v južno francoski provinciji.

Strastnega brata Elija je ta vpor zelo razburil in ker so mu še mnogi prigovarjali, je iztekel nad Antonom in Adamom cerkveno kazen ter ju vzkazal zapreti v celice, ki so služile za ječe. Obsojena sta se sklicala na papeža, kar pa ni nič izdalo pri generalju. K sreči je bil mej papeževimi poslanci tudi neki prijatelj sv. Antona, spovednik papežev in goreč za natančno spolnjevanje sv. vodila. Njegovi veljavi in zvijači se je posrečilo rešiti te dva zavoljo pravice preganjana ter jima pripomoči k begu.

Ko je Elija zvedel, da sta vbežala, se je po pravici bal, da ga ne bi šla v Rim k papežu tožit. Zavoljo tega je na vse strani poslal svoje ljudi, da bi ju zgrabili in nazaj pripeljali. Toda preganjana prijatelja sta bila preydna ter sta srečno prišla v Rim.

(Dalje prih.)

Za mesečni shod tretjega reda.

Nezmernost.

Vodilo tretjega reda predpisuje svojim udom, da naj se skerbno varujejo pojdin in zmerno uživajo jed in pijačo. Zakaj? Zato, ker brez zmernosti v jedi in pijači še misliti ni treba na pobožnost; sveti Andrej Avelinski namreč pravi, da gdor želi nastopiti pot popolnosti, naj s tem začne, da bo skerbno zatajeval svoje gerlo. Ako želi tedaj tretjerednik pobožno živeti, naj bo zmeren v jedi in pijači. Zakaj nezmernost v jedi in pijači, ne škodi samo telesu, ampak tudi duši; ne škodi samo zato, ker prinaša bolezen in krajsa življenje, ampak tudi, ker jemlje veselje do molitve in pobožnosti, ker dela človeka lenega in ga pripelje v greh, posebno v nečistost.

Kristijan, ki je nezmeren v jedi in pijači, škodi svoji duši kaker učijo svetniki in vsakdanja skušnja. Sveti Tomaž Akvinski pravi, da nezmernost temni pamet; tak človek zgublja spoznanje Boga; na Boga ne misli in pobožno ne moli. Izraelci so se gostili v puščavi, ko se je Mojzes postil na gori 40 dni, in kaj se je zgodilo? Sveto pismo pravi: „Naredili so si zlito tele, in so ga molili, in mu darovali“¹⁾. Glej, nezmernost jih je pripeljala v malikovanje. Gdor preveč je in pije, tega ne veseli moliti, premišljevati, svete zakramente prejemati in druge pobožnosti opravljati, zakaj takrat je len, nemaren in se mu ne ljubi v cerkev iti. Tak kristijan si zato ne more pridobiti nobene čednosti; sveti Izidor namreč pravi „Nihče ne more doseči popolnosti v čednostih, ako ni prej vkrotil požrešnosti“²⁾. Da, zavoljo nezmernosti bo zgubil še druge, pridobljene čednosti; zakaj „kaker presekaš vsako meseno poželenje se zmernostjo, ravno tako pokončaš, pravi sveti Izidor dalje, čednosti na duši z nezmernostjo“. Oh, koliko žalostnih zgledov imamo v tem; mnogi so bili goreči in so hitro rastle v dobrem in v čednostih, dokler so bili zmerni; kaker hitro so se pa vdali nezmernosti, precej so začeli mlačno živeti, zgubili so gorečnost in pobožnost s čednostmi. Duša takega kristijana je vedno bolj slaba in skoraj ne more premagavati skušnjav satanovih, ki nas zmirom in na razne načine skuša.

¹⁾ 2. Mojz. 32, 8.

²⁾ Lib. 2. de summo bono cap. 42.

Zato je rekel sveti Bernard, da ne more nihče sam od sebe zapoditi skušnjav, ako ne zatajuje svojega gerla¹⁾. In kako bi mogel premagovati skušnjave, ko nima več darov in milosti svetega Duha, ko je zgubil čednosti, in slabo moli in mlačno živi. Hudobni duh dobro ve, kako oslabi duša zavoljo nezmernosti, zato je tudi Evo skušal naj prej v ta greh zapeljati; ravno zato je pa tudi sveti Peter pisal: „Bodite trezvi in čujte; ker hudič, vaš zopernik, hodi kaker erjeveč lev okoli, in išče, koga bi požerl“. In Kristus sam je svaril: „Varujte se pa, da vaša serca ne bodo preobložena v požrešnosti in pijanosti“³⁾.

Nezmernost pa ne dela samo, da peša človeku spomin, da je njegov razum vedno bolj top, njegovo telo vedno bolj težko, zato pa tudi vedno bolj leno, za delo in službo nesposobno, temuč pelje v grehe, posebno v nečistost. Zakaj nezmernost zbuja nečisto poželenje. Sveti Gregor papež namreč piše: Snednost pelje v nečistost, ker ko se poln želodec razširi, se vzbuja poželenje⁴⁾. In sveti Hijeronim piše: „Nečisto poželenje gospodari čez človeka, ki se je dobro najedel in napil“. Malo ljudi boš našel, bogoljubni tretjerednik, ki bi preveč jedli in pili in sveto čistost ohranili, zakaj sveti Brunon kar naravnost pravi: „Kjer ni zmernosti, tam tudi ne more biti čistosti in lepega obnašanja“⁵⁾. In sveti Janez Klimak pravi: „Gdor želi premagati nečistost s tem, da preveč je in pije, dela kaker da bi hotel požar pogasiti z oljem“. (Grad. 14. in scala paradisi).

Tako odvrča nezmernost od dobrega in zato veliko škodi, in je tudi Bogu zelo zoperna in jo ostro kaznuje kaker Adama in Evo, Izraeljce v puščavi in še druge. Nikar pa ne misli, da toliko škodi samo tista nezmernost, ako toliko poješ, ali toliko izpiješ, da želodec ne more obderžati, ali keder zavoljo preobilne jedi in pijače ne moreš opravljati svojega dela, ali službe, keder se smertno pregrešiš v nezmernosti. Škodi že telesu in duši, ako le prevečkrat, ne o pravem času, čez dan ješ ali piješ, in ako izbiraš jedi in pijače. K prvim ne smejo spadati udje tretjega reda, ker bi bili vdani poglavitnemu grehu požrešnosti. Ako

¹⁾ Serm. 24. de modo bene vivendi.

²⁾ 1. P-tr. 5, 8

³⁾ Luk. 21. 3.

⁴⁾ Curae pastor. part. 3. admonit. 20.

⁵⁾ Pri Neudecker-ju, Schola religiosa.

spadaš mej druge, sladkosnedeže, ali prevečkrat na dan ješ, tu imaš pripomočke, da se odvadiš.

1. Nigdar ne zavžij nobene hrane, da ne bi prej napravil dobrega namena, da hočeš jesti samo zato, da moreš živeti in Boga častiti, ne pa kaker neumna živina brez molitve.

2. Ne jej vsak čas kaker otroci, temuč ob določeni uri, zjutraj, opoldne in zvečer, ako imaš težko delo o poletnih dnevih lahko tudi popoldne južinaš.

3. Ako hočeš živeti, moraš jesti, vživaj pa zdravo hrano in ne bodi izbirčen; kar ti dajo, hvaležen povžij, in se ne toži, ako je premalo ali preveč slano ali zabeljeno. Zakaj ako si izbirčen, že razodevaš, da hočeš vstreči gerlu in ne ješ, da moreš živeti, ampak živiš, da ješ.

4. Skerbi, da se ne boš nigdar preveč najel ali napil, ako je tudi velik praznik. Glede tega je pisal sveti Hijeronim sveti devici Evstohiji tole: „Zmerno vživaj jedi, in tvoj želodec naj ne bo nigdar napolnjen“ (Epist. 22.). Rustiku je pisal ta svetnik: „Malo zmerne jedi koristi duši in telesu“. Svetniki in zdravniki pravijo, boljši je nekoliko lačen biti kaker pa presit.

Ako se želiš odvaditi nezmernosti, ravnaj se po sledečem zgledu. Sveti Doritev opat je sprejel mej svoje menihe tudi mladeniča iz zelo bogate in plemenite hiše, namreč svetega Dositvea. Ta mladenič je bil doma zelo razvajen; keder se mu je zljubilo, je hotel jesti. Kako ga odvaditi? Sveti Doritev opat mu je dopustil nekaj dni, da je smel jesti, keder je hotel; potem mu je odtergaval pri starem funtu po dva lota, in ga vprašal, ako kaj čuti; učenec mu je odgovoril, da čuti nekoliko; po dva lota menj mu je dajal opat tako dolgo, dokler ni več čutil. Potem mu je še po dva lota menj dajal in sicer zopet tako dolgo, dokler se ni več pritožil in tako dalje, dokler ga ni počasi navadil jesti zmerno in samo ob določeni uri, kaker so drugi puščavniki vživali hrano. Tako ravnaj tudi ti sam sè sabo, se ve z dovoljenjem svojega spovednika, keterega zelo poslušaj v ti reči, prosí pa tudi Boga sè sveto Adeljgundo, da bi ti odvzel preveliko nagnenje do jedi, in ko čutiš poželjenje jesti, preišljuj, da je grižljeje jabelka zaperl vrata nebeška in da jih je odperl Kristus še le potem, ko je izpil kelih terpljenja in pokusil vino sè žolčem zmešano. Pogosto prevdarjaj besede našega svetega očeta Frančiška:

Slast je kratka,

Kazen pa večna. (Blagoslov).

„Magdalena pri Jezusovih nogah“.

(Dalje).

Marjeta premišljuje in premišljuje, ali ne more se odločiti na nobeno stran. Njeno oko ni bilo več čisto; zapeljivost sveta jo je bila omamila. Marjeta, ako hočeš res vedeti, kaj je bolje, kaj ti je treba voliti, hiti tje k Jezusovim nogam. Ta misel se porodi v duši zbegane vbožice. Bil je dobri angelj, kateri jo je navdal s to mislijo. Marjeta sluša ta glas. Urnih korakov hiti v cerkev. Tamkaj poklekne tiho pred Najsvetejše — Magdalena pri Jezusovih nogah —. Dolgo, priserčno, goreče moli. Kar se posveti v njeni mračni duši. Kaker zginejo černi oblaki, keder se vzdigne sonce iz vzhoda v svoji krasoti in mogočnosti, tako so zginile vse skušnjave, ki so nedolžno dušo Marjetino oblegale. Luč, svetlejša kot sončni žarki, nadnaravna luč božjega razsvetljenja je zasijala v njeni duši. V tej svetlobi je spoznala minljivost sveta, kaker nekdanj Magdalena pri Jezusovih nogah; tukaj ji je bilo jasno, da je vse pozemeljsko vešetje kratko, kakor jutranja rosa in da ga ne sme višje ceniti kot prah na cesti. Čutila je, koliko lepša, blaženiša, plemenitiša je božja ljubezen v primeri z zemeljsko. Tako je bil tudi boj na enkrat vsaj za sedaj odločen.

S terdnim sklepom, postati nevesta Kristusova ter v samoti odločena od sveta ostro in sveto živeti, konča mlada grofica svojo molitev. Poda se k počitku. Pa glej, čudne sanje!

V sanjah vidi, kako se pred prestolom Marijinim sv. Terezija in sv. Klara za njo pričkate. Obe jo hočete imeti za duhovno hčer. Sv. Terezija se na to sklicujo, da so Marjeto karmeličanke v Piačenci že skoraj sprejele bile in da je Marjeta vedno gojila željo, da karmeličanka postane. Sv. Klara pa terdi, da je naravnost od Boga odločeno, da mora Marjeta biti njena hči. Sv. Klari priterdi tudi Marija. Prikazen zgine. Mlada grofica se zbudi. Takoj piše svojemu očetu, ki se je bil odpeljal na jedno izmed svojih posestev, naj pride nemudoma k njej, ker mu ima nekaj silno važnega sporočiti. Ta novica je bila, da hoče biti kapucinka.

Toda to ni šlo tako lahko. Gospod jo je hotel poskusiti, ali mu bode zvesta ostala ali ne. Komaj je namreč mlada gospica odposlala pismo, že je zginilo vse navdušenje za izvoljeni stan.

Sonce je zatonilo; črna noč je razprosterla svoje peruti čez zemeljske prebivavce. V Marjetini duši so se porodile misli za mislimi, ki so jo grozno vznemirjale. Zdelo se ji je, da se bo zaprla v večno ječo, v kateri ne bo mogla bližnjemu ničesar dobrega storiti. Oster raševnik (samostanska obleka kapucink) se ji je zdel nenosljiv. Ni si mogla domišljevati, kako naj prestopi toliko postnih dni; menila je, da je ponočno vstajanje k molitvi nemogoče za njeno slabotno telo. Sicer je še eno leto prosta, dokler traja čas poskušnje in bi lahko mej tem časom iz samostana stopila, a bala se je, da vsled tega izstopa zgubi na dobrem imenu. Te in jednake misli so terpinčile njeno vbogo dušo. A vender je imela še toliko poguma, da je svojemu očetu, ki je hitro k njej dospel, odločno povedala, da se noče možiti, ampak da hoče obleči vbožni habit kapucinek. Neka posebna, skrivnostna moč je bila, ki jo je silila tako govoriti pred očetom, dasi se je nekaj upiralo v njenem notranjem.

Oče je skrajja vgovarjal. Ko mu pa hči naznani, kakšne sanje je imela, je bil do solz ginjen. Še sam je za njo prosil, naj o sprejmejo. — Toda kmalu se je vsa reč preobrnila. Oče, bratje in sestre, celo sorodniki so se jeli ustavljati Marjetinemu sklepu, nadlegovajoči jo s prošnjami, s solzami, opominjevanjem. Pregovarjali so jo na različne načine. Še celo trije duhovniki, katere je Marjeta pri spovedi za svet vprašala, so se naravnost izrekli proti njenemu ustupu. Kako zelo so morale vbožico ostrašiti besede teh duhovnikov, ki so ji celo rekli, da se ona s tem, ko stopi v ta strogi red, v nevarnost podaja, večno se pogubiti. V tej terditvi se se ti gospodje opirali na besede Marjetine, ki je nekoč zaterjevala: „Ako bi jaz že ne bila sklenila, postati kapucinka, ne bi hotela sedaj tega storiti, ker ne čutim nikake nagnjenosti k temu stanu; rajši pojdem v pekel, kot h kapucinkam“. Akoravno je ta duševna temota in zopernost do samostanskega življenja njeno dušo močno nadlegovala, tako da ji še najpriserčnejša molitev ni prinesla zaželene tolažbe, zapustila je vendar na božični dan l. 1704 očetovsko hišo. Napotila se je v samostan, da se podverže navadnim samostanskim poskušnjam. In Marjeta jih je dobro prestala vkljub njenemu žalostnemu duševnemu stanju. Ni bilo več daleč do dne, ko je imela biti preoblečena. Kar so peneči se morski valovi še enkrat zgrabili njeno tako blizu obrežja plavajočo ladjico ter jo nazaj potisnili na široko viharno morje.

O veliki noči jo obišče oče. Naravnost pove predstojnici, da on ne more terpeti, da bi njegova hči, ki je tako šibkega života, vstopila v red tolike strogosti, tem bolj, ker ne kaže nobenega veselja več do tega stanu in le zato hoče vstopiti, ker je enkrat že tako sklenila. Ta vzrok, pa nima nikake veljave po mnenju onih treh spovednikov. Zato se je namenil potovati z njo po Italiji, da vidi, ali se ne bi mogla ta stvar predrugačiti. Marjeta sicer ni imela več veselja do sveta, odkar je tako goreče pri Jezusovih nogah molila, a tudi do samostanskega življenja ne. Lotila se je je neka brezčutnost, v kateri ji je postalo vse jedno. V takem duševnem stanju je zapustila tiho samostansko zidovje, ter se zopet vernila mej hrupni svet.

Lep se ji je zdel svet. Spomlad je jela ravnokar razširjavati svojo omamljivo duhtečo vonjavo ter se kazati v najlepši krasoti. Smehljajoče je zerlo na njo sinje nebo. Po tratih in vertih si videl najlepše cvetje. Gozdni tički so se začeli vaditi v združenih peyskih zborih. Vse je radovaje klicalo: Kako lepo je Bog ustvaril svet. Ali Marjeta ni slišala teh melodij. Videla je sicer krasoto oživljene narave, a pri vsem tem je ostalo njeno serce merzlo in neobčutljivo. Dasi so odmevale po logih in vertih najlepše pesmi dobrodošle spomladi, ali v njenem sercu je bilo žalostno.

Očetu ni vpadel pogum. Mislil si je, da bo na njo vplivala lepota laških mest ter dosegla, kar ni premogla krasna narava. Najprej sta ogledala ponosni Milan s čudovito veliko cerkvijo, ki je podobna marmornatemu gozdu. Trdi Genove, vladarice morja, ne smeta prezreti. Njena prikupljiva lega razveseli vsako oko. Lep in vzvišen vtisek napravijo njene z galerijami in dvoranami okrašene palače. Ogledala sta Florenco, ki sicer ni največje, vendar pa najprijetnejše in z umetnimi deli najbogatejše mesto. A Marjeta je pri vsem tem ostala hladna po celi poti, dokler nista dospela v Benedke. Tukaj se je spremenila.

S kraja tudi to svetovno mesto ni na njo nikakega vtiska napravilo. Vsa ljubezen, pozornost in skerb za njo v hiši njenega strica je bila zastonj. Njen sklep je bil tako terden, da je nekega dne svojemu stricu merzlo pa odločno odgovorila na žalostno vprašanje, zakaj hoče v tako oster red: „Jaz hočem zato, ker sem tako sklenila“. Ravno to, da tega ni odločila toliko iz notranjega nagnjenja, ampak le ker je hotela pri besedi ostati, je pripravilo njeno vbogo serce, v nemir in razburjenost. Ko se je nekega dne v čolnu po morju vozila, se je vzdignil naenkrat hud

vihar, ki je hotel potopiti popotnike v morske valove. Vse je preletel smertni strah, le Marjeta je gledala nepremično v valove ter se ni zmenila za grozno nevarnost. Poznej je sama djala : „Nemir v mojem notranjem je bil tako strašen, da nisem opazila kaj se godi krog mene“.

Nekega dne jo pelje stric v hišo bogatega in imenitnega meščana. Njegov sin, plemenit mlad mož, je obrnil berž svoje oči na njo. Skušal je na vse načine prikupiti se jej. Očetu pa je rekel, da bi se srečnega štel, ke bi dobil njeno roko. Sicer je bilo videti kaj tacega nemogoče iz dosedanjega obnašanja Marjetinega, vendar, kedo ne ve, kako mehka in omahljiva so mlada serca. In res Marjeta ni bila več tako hladnokervna. Čutila je, da jo nekaj vleče k plemenitemu sinu tega meščana. V odkritoserčni ljubezni ji je ponujal svojo roko. Ali naj to ljubeznjivo roko od sebe sune? Zdelo se ji je, da nebeški ženin, kateremu je bila do sedaj zvesta, terdo, ah zelo terdo ž njo ravna. Zakaj ne bi poskusila? Morda jej zemeljski ženin poda manj ternja in več rož. Nebeška ljubezen, kateri je do sedaj prednost dajala, je bila njeno notranje spremenila v merzlo, pusto zimo brez vse tolažbe; mogoče, tako si je mislila, da mi donese zemeljska ljubezen cvetočo spomlad. Tako zapeljivo je odmevalo v njeni duši. Vedno lepše in prijazniše se ji je zdelo zakonsko življenje. Sicer se je od časa do časa v njeni duši oživel spomin one nepopisljive notranje sreče, ketera je navdajala njeno serce v Brešiji pri Jezusovih nogah pred tabernakelnjom; toda te podobe so kmalu izginile. V polni svetlobi je zasijala zopet pred njenimi očmi zemeljska sreča, oslepila njene oči ter očarala njeno serce, ki se je tako dolgo bojevalo. Že je Marjeta, katero so tudi drugi neizmerno silili, naj privoli želji in prošnji imenitnega meščana, že je prijela za pero, da napiše snubcu ugodni odgovor, kar vstopi v izbo njena strežnica, poštena zvesta duša, ki je bila s celim srcem vdana svoji gospodinji. Ona je bila rešilni angelj, keterega je nebeški ženin ravno v pravem trenutku poslal svoji do sedaj zvesti nevesti, ki se mu je hotela v prihodnje izneveriti. Še enkrat ji je ponudil in na serce položil, naj mu ne odkloni svoje zvestobe in dane obljube. — Strežnica vpraša grofico, kaj da piše. Ta, ki že tako ni mogla dalje zakrivati svojih serčnih čutov, ji odkritoserčno pove, da hoče s tem pismom dolgotrajnemu bojevanju konec storiti ter vse misli na samostan odložiti. Služabnica, ko to sliši, ji svetuje naj se nikar ne prenagli, naj prej vse dobro prevdari. Zato na

do jutri počaka s svojim pismom. Denes zvečer pa naj vso to zadevo Bogu priporoči. Ta priprosti nasvet — kako čudovita so pota božja — je pridobil sveti cerkvi novo svetnico, ki bi se bila zgubila v valovju šnmečega sveta. Oni dobri strežnici pa je pridobil obilno plačilo v nebesih. Grofica sluša služabnico. Poskupni večerji hiti Marjeta v svojo izbico, poklekne pred sv. razpelo ter začne moliti. Vsi občutki, vse želje, vsi načerti, ketere je do sedaj v sercu snovala, vse omahovanje mej Bogom in svetom, mej božjo in posvetno ljubeznijo se je zopet povernilo. V tem omahovanju, v tem boju mej nebom in zemljo se je izvil iz njenih ybozih od vseh strani stiskanih persi, kaker nekedaj Jezusovim učencem na morju, vzdih in mila prošnja za pomoč k Jezusu. Njena goreča molitev je bila vslišana. Že dolgo časa Marjeta ni tako priserčno molila kakor sedaj — zopet je klečala Magdalena pri Jezusovih nogah. A ta Magdalena ni klečala pri Jezusovih nogah, kot grešnica, ki se je vdala zemeljski ljubezni in vživanju nečimernega sveta in njegovega radovanja, ampak ko Magdalena, ketero bi bil svet se zapeljivimi besedami skoraj zvbil v grozen prepad. Ta zavest je Marjeto hudo tlačila. Sklonjena, osramočena, kesajoča se, kaker Magdalena, je klečala tukaj ne upajoč si svojih oči kvišku vzdigniti. Slednjic jih vender povzdigne k svetemu razpelo.

Na njem visi njen pravi, jedini, od Boga samega odločeni ljubljeneec. Res visi na križu, s kervjo in ranami pokrit, z groznim terpljenjem, sramoto in zaničevanjem navdan; visi na križu ter tudi njej ponuja čašo terpljenja. Pa saj jo je že okusila. Kako grenka je ta pijača! Ali, kaker se je užgala ljubezen nekedaj v Magdaleninem sercu, ko je klečala pri Jezusovih nogah, tako je oživel tudi v Marjetinem že skoraj vgasli plamen ljubezni do Jezusa ter zmagal nad ljubeznijo do posvetnega veselja. Njen sklep se je zopet okrepečal. Plemeniti grof Martinengo se je trudil, koliker je mogel, da si ohrani hčer v svoji bližini. Bratje so jo napadli tako rekoč se vso močjo bratovske ljubezni ter skušali omajati njeno terdno voljo. Sorodniki, prijatelji, znanci so jo prosili, svarili, rotili ali devica je ostala terdna.

Ginjen se je poslovil grof od svoje hčere ter ji solznih oč¹ podelil očetovski blagoslov. Tudi Marjeta je jokala pri obhodu. Tolažila je očeta z besedami, ki so se v prihodnosti vresničile; „Oče! Bote videli, da bom svetnica in celi rodovini v tolažbo“. Teh besedi se je Marjeta v svoji pobožnosti pozneje dostikrat

kesala. A vender je ž njimi nehote svojo prihodnost prerokovala. Vstopila je tedaj 8. septembra l. 1705 v red kapucinek. Zelo je bila ginjena, ko je zamenila svojo gosposko obleko z raševnim redovnim habitom, a še bolj je bila pretresena, ko ji je častitljiva opatica pomenljive besede rekla: „Od sedaj naprej se boš imenovala Madgalena.“ (Dalje prih.)

Sv. Franciška Saleskega nauki o popolnosti.

Od kod dojdejo bogokletne skušnjave?

Tega ne smeš in ne moreš misliti, da prihajajo bogokletne misli od Boga. Kedo te je kedaj učil, da je Bog njih začetnik? O ne! To ni mogoče, da bi došle od Boga, najčistišjega in najsvetejšega bitja. Bog dopušča, da hudobni duh take skušnjave v nas obudi, zato, da mi sè studom, ki ga proti takim skušnjavam imamo, svojo ljubezen do Boga in božjih reči pokažemo. Ali se hočemo torej zavoljo tega vznemirjati? O Bog varuj!

Hudobni duh, je kateri skuša v našo dušo vlomiti, naj bo že kaker hoče. Tako je delal z Jobom in z mnogimi pobožnimi dušami, ki jih sam poznam, in tudi z mojo, ketere ne poznam, in ketera nič vredna ni. Kaj bi se tedaj zavoljo tega jezil? — Le pusti ga, naj zastonj čaka, zviti duh, in glej, da bodo vsa vrata dobro zaperta. Ali se bo slednjič naveličal in te v miru pustil, ali bo pa Bog to razsajenje končal.

Spomni se na to, kar sem ti že pri neki drugi priložnosti rekel: To je dobro znamenje, ako tvoj sovražnik — proti tvoji volji — od zunaj tako vpije in razsaja, znamenje, da ga ni še noter — v tvojem sercu. — Tedaj pogum! Dokler moremo reči odločno, čeravno brez občutka: „Naj živi Jezus!“ tako dolgo se ni bati. — Nikar mi pa ne odgovori, da izgovoriš to samo sè silo, ki si jo storiš, nikar pa ne serčno in krepko. O moj Bog, kako sveta sila je to, s katero si nebo priboriš!

Slednjič si zapomni še to: dokler nimaš nad skušnjava dopadenja, do tedaj se ti ni bati. Zakaj se ti neki skušnjava ne dopada, ako ne zato, ker je ne maraš?

Te divje skušnjave dohajajo sicer od hudobnega duha; ali ž njimi združene neprijetnosti in težave, ki jih čutimo, dojdejo od

vsmiljenja božjega, kateri zlobo hudobnega duha — proti njegovi volji v koristno žalost obrača, s katero zlato kaker z ognjem čisti, da je dostavi k svojim zakladom. Pravim torej, da tvoje skušnjave dohajajo od hudiča in iz pekla, ali težava in neprijetnost, ki ti jo delajo, prihaja od Boga iz nebes. Matere (t. j. skušnjave) so iz Babilona, a hčere so iz Jeruzalema. Zato zaničuj in preziraj skušnjave, ljubeznjivo pa in poterpežljivo sprejmlji z njimi združene težave.

Pravila zadržanja v skušnjavah zoper sv. čistost.

Kar se tiče skušnjav teh svetih duš, o, naj se le pred Bogom ponižajo, in naj bodo le mirne. Lilije, ketere rastejo mej ternjem, so tim miliše in rože pri smerdljivem česnu tim prijetniše dišijo. „Kaj ve, kedor ni bil skušan!“ (J. Sir. 34. 9.)

Ako je skušnjava v občutljivosti, tedaj je treba opravilo, kraj, stanje ali deržanje premeniti. To premenjenje bo občutek odpravilo. Ako dojde pa skušnjava od domišljije, tedaj skerbi, da se raztrešeš, poišči si društva, loti se druge pobožue vaje, ako je potrebno, premenjaj jih lepo eno za drugo, ponavljaj svoje obljube in dobre sklepe. Tudi tukaj bi mogla koristiti prememba mesta. Zateci se nadalje k pomoči blažene Device Marije in s terdnim zaupanjem na ženina svoje duše — ki ne dopušča skušnjave nad naše moči, obetaj zmago svojemu sercu.

Ako taka duša kaj v čem dvoji, naj to kar odkritoserčno pri sv. spovedi razodene. — Ali jaz se zanašam na njen plemeniti način mišljenja, da se bo de taka duša varovala pred vsem, kar bi ji moglo vest vznemirjati.

V pobožnosti se varuj svojeglavnosti.

Glej, da si v svoji gorečnosti ne bodeš želel ne skušnjav, ne težavnih skušenj in tudi ne priložnosti zatajevanja, česar ti ne bo po božji milosti nikedar manjkalo. Skerbi raje, kako da se boš na skušnjava pripravil, da jo boš mogel sprejeti, ne kedar boš sam hotel, ampak kedar jo Bog dopusti.

Ne poznam drugih skušnjav, ki se tako zapeljive kažejo, kaker so sledeče: želeti pokorščino prekeršiti, da po svoji volji kaj dobrega storiš; v glavo si vbiti, da hočeš v samoti krepostno živeti, mej tem ko v družbi krepostno ne živiš; svoji pameti ali volji slediti, da bolj Bogu dopadeš. Kako nečimerne domišljije so to!

Kaj, nezadovoljna, svojeglavna, čudna, sitna, neprijazna, termasta narava in nagnjenost, ali naj bi bilo to navdihujenje božje? Kakšno protislovje je to! — Opuščati slavo božjo in zlovoljno molčati pri skupni molitvi; — pri očitni službi božji, katero cerkev v njegovo hvalo zapoveduje, svojeglavno v kakšnem kotičku tičati, na drugem in ne na tistem mestu ostati, katero nam cerkveni predstojniki odločijo in kjer smo drugim lep zgled in spodbujanje dolžni, kolika nerednost je to!

Nadejam se, da bode Bog vse to k svoji časti obrnil; ker se bo ta vboga hčerka v vsem podvergla. (Svetnik piše to neki samostanski predstojnici glede neke redovne sestre, ki je take skušnjave imela). Le pogostokrat ji zapovej in naloži ji taka zatajevanja, ki so nasprotna njenim nagnjenjem: bo že slušala; in akoravno se bo zdelo da po sili sluša, vendar ne bo to brez koristi, in milost božja bo sodelovala.

Boj zunanjega človeka z notranjim.

Prav govoriš, ako praviš, da sta dva človeka v tebi. Eden je mehkužen in občutljiv, hitro zameri, ako se ga gdo dotakne. Ta je Evino dete in zatorej pokvarene narave. Drugi pa ima dobro voljo in hoče edino za Boga živeti, in zatorej želi biti priprost, ponižen in ljubeznjiv sè vsakim. Ta je otrok blažene Device Marije in je dobre narave.

Ta dva, otroka različnih mater, sta vedno v prepiru. Pervi nevredni otrok je tako hudobén, da se ga dobri z veliko težavo brani, ter ga težko premaguje. A temu — dobremu namreč, — se še vedno zdí, kaker da je drugi jačji od njega. — Ne, to pa ni res, da bi bil hudobni človek močnejši, kaker ti — ali tvoj notranji človek, -- ampak on je sprideniši, zvijačniši in terdoglavniši. In ako si ti zavoljo tega žalosten in otožen, tedaj se on veseli zato, ker je to za te vedno zgubljen čas. On je že s tem zadovoljen, ako ti more vkrasti kaj časa, ker ti ne more vkrasti večnosti.

Veruj mi in pogumen bodi ter oboroži se s poterpežljivostjo, ki jo moraš imeti sam se sabo. Spodbudi potem svoje serce, da naj bo pazljivo in pripravljeno.

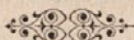
Dobro pazi na tega neprijatelja, in kamerkoli greš povsod misli na njega; ker ta zlobni otrok je vedno pri tebi, in kaker hitro na njega ne misliš, izmislil bo on kaj proti tebi.

Ako bi te pa včasih nenadno napadel in te morebiti kaj

malo premagal, naj te to preveč ne skerbi, ampak zateci se k Bogu in Mariji, oni ti bodo že roko podali; in ako bi te tudi nekaj časa v zadregi pustili, tedaj bi se to jedino zato zgodilo, da jih z nova in z večo gorečnostjo na pomoč pokličeš.

Nikar se tega ne sramuj. Misli na sv. Pavla kateri tudi sam pripoznava, da ima dva človeka v sebi, katerih eden se Bogu vstavlja, drugi ga pa sluša. — Le miren bodi, ponižuj se, ali brez obupljive plašljivosti, in pogumen bodi, pa brez oholosti in prederznosti.

P.—n.—n.

Kako si moremo križe in težave osladiti ?

P. B. R.

Ljudi vseh križev in težav oprostiti ni mogoče in kebi bilo tudi mogoče, bi ne bilo dobro. „Ketere Gospod ljubi, te tepe“ in kaj hoče s tem družega kaker dobro jim storiti. Toda križe in težave človeku osladiti, le te manj neznosne, da, prijetne napraviti, zato imamo gotove pripomočke, izmej katerih najvažniše naštetih sem se namenil v prid stiskanih in s težavami obloženih. Vže vsak teh pripomočkov za-se rabljen osladi terpljenje, še bolj pa osladi terpljenje več teh pripomočkov skupaj, najbolj seveda pa vsi. —

1. Spoznaj in priznaj takoj v začetku, ko te zadene šiba težav, da si kaj takega vže davno zaslužil, namreč zaradi svojih grehov. Če hočeš odkritoserčen biti, moraš gotovo priznati, da bi se ti godilo yse hujše, ke bi te sodil Gospod po svoji ostri pravičnosti in po velikosti tvojih grehov. Bolj milostljiv je Gospod, kaker mi mislimo, in le da bi nam pripomogel k zveličanju, nam pošilja križe in težave.

2. Spominjaj se, da peljete le dve poti v nebesa, ne več, pot nedolžnosti in pot spokornosti. Ker si žalibog zapustil pot nedolžnosti, preostaja ti le še pot spokornosti, ako se hočeš rešiti. Pot spokornosti je ona ladija, ketera te še more prepeljati čez razburkano morje življenja v varno nebeško pristanišče. To ladijo ti ponuja Gospod s tem, da ti pošilja križe in težave; če se je ne okleneš, si vekomaj zgubljen.

3. Sprejmi vsak križ, vsako težavo v duhu spokornosti in kaži se pripravljenege še več terpljenja na-se sprejcti, če je le-to

božja volja. Zakaj pa vender ne? Z enim samim smertnim grehom si zaslužil pekel. Ali ne boš raje preterpel vse časne kazni, kaker pa da bi bil vekomaj nesrečen?

4. Ni treba, da imaš vsak križ, keterega ti Bog pošlje, za kaznen, še manj pa za nesrečo. Mnogokrat nas dobri Bog s tem skuša, hoče nas očistiti in odtergati od sveta. Kedo ve, ali bi ne pozabili na Boga, ke bi vživali vedno le veselje in radost, in bi nam ne klicale razne nadloge v spomin onih lepih besed modrega Salamona: „Nečimernost čez nečimernosti, in vse je nečimernost!“¹⁾ Le kedor Boga išče in njemu služi more najti pravo, neminljivo srečo.

5. Nikedar ne prosi kar naravnost za odvernjenje vseh križev in težav ali za rešenje iz njih, temuč prosi, da naj se zgodi božja volja. Gospod bolje ve, kaj ti koristi za zveličanje in kaj je za-te dobro, kaker ti sam. Ako bi ti vsega dodelil, kar tvoje serce poželi, bi prišel težko, težko v nebeško kraljestvo, ali pa bi bil oropan vsaj mnogo milosti, ketere zljajšajo in zloznišo store sterme pot v nebesa. Ako pa vže hočeš prositi za odvernitev stisek, dušnih ali telesnih, moli z Odrešenikom: „Oče! ako hočeš, vzemi ta kelih od mene; vender ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi.“²⁾

6. Ako zapaziš, da ti hoče Bog naložiti križ na rame, se ne pomišljaj dolgo; ponižno se vdaj volji božji, da, poprimi sam za križ in operti se ž njim. Varuj se strašljivega omahovanja. Kedor seže pogumno in hitro mej koprive, čuti veliko manj opeklin kaker tisti, kateri se jih bojzljivo dotika v strahu, da bi se ne opekeli.

7. Ne odtegni se strahopetno teži križa, katero ti je Gospod naložil, celo želje ne terpi v sebi, da naj ti Bog zamenja ta križ z drugim. Vsako zamenjanje bi ti škodovalo, božji šibi pa ne moreš nikedar otiči; za manjši in lažji križ bi dobil večega in težjega. Tisti križ je najpripravniši za-te; le za oni križ smeš z gotovostjo pričakovati božje pomoči, keterega ti sam Bog pošlje.

8. Ne toži vsemu svetu svojega terpljenja. Če vsacemu potožiš svoje terpljenje, nočeš s tem nič družega doseči, kaker pomilovanje svojih bližnjih; svoje bližnje hočeš prepričati, da terpiš preveč in po krivem. — Ni pa napačno, da odkriješ svoje

¹⁾ Pridigar 1, 3.

²⁾ Lukež 22. 42.

serce pravemu prijatelju, kateri te more ohrabriti, ali ti morebiti na drugi način pomagati.

9. Ne imej vedno vseh svojih misli in počutkov obrnjenih na svoje križe, na njih velikost, na njih dolgost in nadležnost, kaker da bi bilo le-to tvoje edino opravilo in bi ti ne bilo treba nič drugega premišljevat. Tako premišljevanje svojih križev malokedaj koristi in večkrat poslabša naše dušno stanje ko zboljša. Raje skušaj svoje terpljenje pozabiti, mnogokrat imaš celo dosti vzrokov za-to ; zakaj terpljenje navadno živi le v tvoji domišljiji.

10. Premišljuj terpljenje svojega nebeškega Odrešenika. Tu se moreš nagledati pravega terpljenja. V primeri s tem terpljenjem niso nič vsi tvoji križi in težave. Toliko in tako britko je Jezus terpel, da tega še zapopasti ne moreš. Ali morebiti slišiš Gospoda v njegovem terpljenju tožiti? Kaker ovca je bil v zaklanje peljan ; in kaker je jagnje brez glasu pred njim, ki ga striže, tako tudi on ni odperl svojih ust.¹⁾ In vendar bi bila popolnoma opravičena tožba v tako strašnem terpljenju. Ali je bil morebiti kriv? Nedolžen je vmerl ko najhujši razbojnik. Vzemi si to k sercu, vdari se na persa in zdihni ; Bog bodi milostljiv meni vbogemu grešniku. Ali se boš vstavljal malo terpeti se svojim Odrešenikom, ki je prestal vendar vse, kar je terpel, za-te.

11. Spominjaj se svetnikov božjih, kaj in koliko so terpeli. Koliko jih je mej njimi, kateri so bili dolgo v strašnih ječah, vkljenjeni v težke verige, koliko so jih na strašne načine martrali ; koliko jih je, ki so si izvolili svojevoljno terdo življenje, ki so se odpovedali vsem prijetnostim sveta in se darovali zveličanju bližnjih. In kako veseli, kako dobre volje so bili ! Ako so tožili, so tožili čez to, da še več ne terpe, tožili so, ker morejo le enkrat smert preterpeti iz ljubezni do Jezusa — Sramuj se ti, kateri vže javkaš in tožiš, če te malo perst boli, ali če nisi dobro spal, da, celo ako ti kaka jed ne dopada.

12. Slednjič se tolaži — ako hočeš — tudi s tem, da bodo enkrat, morebiti kmalu, prenehali vsi križi in vse težave in da se bodo spremenili v večno veselje. Ako bi ti cesar obljubil : če nekoliko let poterpežljivo prenašaš težave, ti bom dal vse svoje bogastvo, kaj bi ti vprašal za kratko terpljenje — kmalu bo minilo — bi si mislil in z veseljem bi prenašal težave. Zakaj pa ne storiš ravno tako takrat, ko si moreš na ravno tisti način

¹⁾ Dj. ap. 8, 32.

pridobiti nebeško kraljestvo. Ali boš moral morebiti dalj terpeti ko nekaj let? Dalje, ali ni večno zveličanje več vredno ko vsa zemeljska čast in slava? „Časno terpljenje se ne more primerjati s prihodnjo slavo“. —

Da te pomirim, dragi bravec, še to pristavim, da zaslužnja s tem ne izgubiš, ker terpljenje čutiš, ker te boli. Gospod ne terja neobčutljivega serca, temuč vdano. Solz in zdihovanja ne zameče, toda posvečene morajo biti solze; posvetiš mu jih pa s tem, da mu jih z veseljem daruješ. Mej tem ko tvoja nizka natura solze pretaka, naj tvoje višje bitje sveto veselje napolnjuje.

Generalji reda manjših bratov.

1. Pervi generalj ali predstojnik frančiškanov je bil sveti Frančišek sam in je vladal ves red 20 let; imel je tudi svojega namestnika imenovanega generaljni vikar; prvi je bil brat Peter Katanj, potem pa brat Elja.

2. Po smerti svetega Frančiška je vladal ves red Janez Parenti iz Florence, od 1227 do 1233; določil je, da se nebeden frančiškam ne sme imenovati g o s p o d.

3. Brat Elija je vladal 6 let, potem so ga odstavili.

4. Brat Aljbert iz Pize je vmerl v 6. mesecu po volitvi.

5. Br. Hajmo z Angleškega, zelo učen mož, je brevir vredil in propavil; bil je 5 let generalj do svoje smerti 1245.

6. Brat Krescencij, prej sloveč zdravnik, je vladal ves red 3 leta; vmerl je kakor asiški škof.

7. Zveličani Janez iz Parme, učen in pobožen redovnik, se je odpovedal svoji službi, ko je bil predstojnik čez 8 let, leta 1257.

8. Za njim je vladal red sveti Bonaventura in sicer 18 let, vmerl je leta 1274, 53 let star.

9. Njegov naslednjik je bil Hijeronim; 5 let je bil generalj, potem kardinalj in na zadnje papež z imenom Nikolaj IV.

10. Bonagracija je bil generalj 6 let.

11. Arlot iz Prata izvoljen leta 1285.

12. Matevž Akvasparta od 1287 do 1289, ker je bili, izvoljen za kardinalja.

13. Rajmund Gaufredi, Francoz, od leta 1289 do 1295, je bi izvoljen za škofa, pa ni hotel sprejeti te časti.

14. Janez Minius de Muro, potem kardinalj, 1296 do 1302.

15. Gundisalvij de Valjebona, Španec, od leta 1305 do 1313.

16. Aleksander, italijan,, je vladal red pol drugo leto.

17. Mihael Česena iz Laškega, od leta 1315 do 1327.

18. Gerard Odonis, Francoz, je bil generalj okoli 14 let; izvoljen za antijohijskega patrijarha; zložil je duhovne molitve za praznik 5 ran sv. Frančiška.

19. Fortunarij Vasalli, izvoljen leta 1343, je vladal red okoli 9 let; izvoljen je bil za nadškofa in kardinalja.

20. Farinerij, izvoljen leta 1348, je vladal okoli 9 let; izvoljen je bi za kardinalja.

21. Janez je bil izvoljen leta 1357, in je vmerl že prvo leto.

22. Marka iz Viterba, izvoljen leta 1359, je red vladal 7 let, potem je bil kardinalj.

23. Tomaž je vladal red 6 let od leta 1369 do 1375 ponedolžnem zatožen, odstavljen, potem zopet v službo postavljen, nato je bil izvoljen za patrijarka v Gradu in slednjič za kardinalja.

24. Leonard Rubeus, je vladal 6 let, potem za kardinalja izvoljen.

25. Lodovik Donetus iz Benedek, izvolien leta 1379, za kardinalja povzdignjen leta 1381.

26. Peter iz Klancana je bil izvoljen 1384 in je bil generalj samo eno leto in nekaj mesecev.

27. Martin Sanžeoržin, Italjan; izvoljen 1384, je vladal red 3 leta.

28. Henrik iz Asta, Italjan, izvoljen 1385, je vladal red 17 in pol leta. Kaker sta bila ta čas v sveti cerkvi dva papeža, rayno tako dva generalja v redu, tako sporoča sv. Antonin v svojih kronikah.

29. Anton Angelj iz Pireta je bil izvoljen za generalja 1405, in je bil generalj 16 let,

30. Angel Salvettus iz Sijene izvoljen 1421 je vladal red okoli 2 leti.

31. Anton iz Mase, je bil leta 1424 izvoljen za generalja 1430 pa za škofa.

32. Viljem iz Kazale je vodil red 13 let.

33. Anton de Busconibus je bil izvoljen leta 1443 na svēt sv. Bernardina Sijenskega in je vladal red 6 let.

34. Angelj Serpetri od leta 1450 do 1453.

35. Jakob Bosolinus, Italijan, od 1454 do 1457.

36. Jakob iz Sarselje Španec od 1458 do 1464.

37. Frančišek de Ruvere je bil leta 1464 izvoljen za generalja, leta 1468 za kardinalja in leta 1471 za papeža; ko papež se je imenoval Sikst IV.; vmerl je 1484.

38. Zanetus ali Janez iz Vidma je bil v Benedkah izvoljen za generalja leta 1469; generalj bil je 6 let, potem je bil posvečen za nadškofa.

39. Frančišek Nani Samson iz Brešije od 1475 do 1499

40. Egidij Delfin de Amelia, Italijan, je bil generalj od leta 1500 do 1506.

41. Rajnald Gracijan de Cotignola, Italijan, od 1506 do 1510, potem je bil posvečen za dubrovniskega nadškofa v Dalmaciji.

42. Filip Porkatius iz Bonjakavala, Italijan, izvoljen 1510 je vladal red 1 leto in 3 mesece in je vmerl v Rimu.

43. Bernardin Pratus a Cherio, Italijan, izvoljen 1510 in je vladal tri leta.

44. Krištof Numajus a Forolivio, prvi generalj, ko je papež Leon X frančiškanski red zedinil in so se minoriti ali konventvali odtergali od reda; izvoljen v Rimu leta 1517 vladal je samo 1 leto, ker je bil izvoljen za kardinalja.

45. Frančišek Lychetus iz Brešije, Italijan, je bil izvoljen 1518 in je vodil red 2 leti.

46. Pavel a Soncino, Italijan, izvoljen 1521, je vladal 3 leta.

47. Frančišek Quinonius de Luna, Španec, je bil izvoljen za generalja 1523, za kardinalja pa 1528.

48. Pavel Pisotus iz Parme, je bil izvoljen leta 1529 ter je bil generalj 4 leta.

49. Vincencij Lunellus, Španec, izvoljen 1535, je vladal red 6 let.

50. Janez Calvus, Italijan, izvoljen 1541; generalj je bil 5 let

51. Andrej Insulanus, rekolekt, Španec, izvoljen 1547, vladal 6 let.

52. Klemen Dolera, Italijan, izvoljen leta 1553 za generalja, 1557 pa za kardinalja.

53. Frančišek iz Samore, Španec, izvoljen 1559, je vladal 6 let.

54. Alojzij Peuteus iz Burgonora, Italijan, 1565 do 1571.

55. Krištof iz Kapitefonca, Anglež, od 1571 do 1578, potem za nadškofa posvečen.

56. Frančišek Goncaga, Italijan, izvoljen za generalja 1579. za škofa pa 1587, generalj je bil 8 let.

57. Frančišek iz Toloze, Španec izvoljen za generalja 1587, za škofa pa 1596; generalj je bil 6 let.

58. Bonaventura iz Kaltažirona, Italijan, je bil izvoljen za generalja 1593, za carigrajskega patrijarha pa 1601, generalj je bil 7 let.

59. Frančišek iz Soze, Španec, je bil izvoljen za generalja 1600, za nadškofa pa 1607, generalj je bil 6 let.

60. Arkangelj iz Mesine, Italijan, generalj od 1606 do 1612. potem za nadškofa izvoljen.

61. Janez iz Fera, Španec, od 1612 do 1618.

62. Benigen iz Ženove, od 1618 do 1625.

63. Bernardin iz Sijene izvoljen za generalja 1625, za škofa pa 1630, generalj je bil 8 let.

64. Janez Kerstnik iz Kamponeje, Italijan, je bil generalj 6 let; leta 1640 je bil izvoljen za škofa.

65. Janez Marinerus, Španec, je bil generalj 6 let, potem škof.

66. Janez iz Napolja izvoljen leta 1645, generalj je bli 4 let.

67. Peter Manerus Španec, je vladal red od leta 1651, do 1656, potem je bil za škofa izvoljen.

68. Mihael Angel iz Sambuke, Italijan, izvoljen leta 1658, general je bil 6, potem pa škof.

69. Iljdefonz Selizanes, Španec, 1664 do 1668. potem škof v Oretu.

70. Frančišek Marija Rhini, Italijan, izvoljen leta 1670, generalj je bil 4 leta, potem pa Agriženski škof.

71. Frančišek Marija de Nikolis, Italijan, je vodil red 2 leti, postavil ga je papež Klemen X.

72. Jožef Himenes (Ximenez) Samaniego, Španec, izvoljen v Rimu leta 1676, vladal je red 6 let, potem je bil škof.

73. Peter Marinus Sormanus, Italijan, izvoljen 1682 za generalja, 1688 pa za škofa generalj je bil 6 let.

74. Marka Sarzosa, Španec, je vladal red do svoje smerti samo eno leto in nekaj mesecev.

75. Janez Aljvin, Španec, je bil izvoljen za generaljnega vikarja leta 1690, še to leto pa od papeža za generalja in je opravljal to službo 4 leta.

76. Bonaventura Poerius, Italijan, je bil generalj okoli 4 leta, potem Salernski nadškof.

77. Matevž od sv. Štefana, Italijan, je bil 8 let generalj, potem škof.

78. Ludovik de la Torre Španec, izvoljen 1700, vladal je red 1 leto.

79. Iljdefonz Biesma, Španec, je bil generalj 15 let.

80. Jožef Garsia, Španec, je bil 6 let generalj, potem škof.

81. Lavrencij Koca (Cozza), Italijan, je vladal red 3 leta, potem je bil izvoljen za kardinalja leta 1726.

82. Matevž iz Parete, Italijan, tri leta generalj, potem nadškof.

83. Janez de Soto, Španec, je bil 8 let generalj.

84. Janez Bermeho (Bermejo), Španec, je bil generalj 4 leta in 2 meseca.

85. Kajetan Politi iz Lavrina, Italijan, je bil izvoljen 1740 in je vladal red 3 leta, 9 mesecev in 8 dni.

86. Rafael de Rubeis iz Lujanjana, Italijan, reformat, je bil izvoljen za generaljevega namestnika (vikarja) leta 1744, papež Benedikt XIV. ga je poterdil za generalja, kar je bil 6 let.

87. Peter Joannetius de Molina, Španec, diskalceat, je bil izvoljen 1750 in je vladal red 6 let.

88. Klemen Guigoni, Italijan, je bil generalj 6 let.

89. Peter Joannetius de Molina je zopet 6 let vladal red.

90. Paskalj Frosconus, Italijan, observant, je bil izvoljen v Valensiji na Španskem 1768, poterjen od papežev Klemena XIV in Pija VI je vladal red 23 let in 15 dni.

91. Joahim Kompanji (Company), Španec, postavljen od papeža Pija VI leta 1792, je vladal red 14 let dasiravno je bil ob enem Saragoški nadškof.

92. Hilarij Červeli (Cervelli), Italijan, izvoljen od Pija VII. 1806, je bil general 8 let.

93. Gavidencij Patrinjani, Italijan, je bil izvoljen od papeža Pija VII 1814 za generalja, 1818 pa za škofa; vladal je red samo 4 leta.

94. Ciril Alameda in Bera, Španec, je vladal red 6 let imenoval ga je papež Pij VII; leta 1831, je bil imenovan za nadškofa na Kubi.

95. Janez Tecca a Capistrano, Italijan, je bil generalj 6 let; imenoval ga je papež Leon XII. 1824.

96. Ludovik Yglesias, Španec, je bil izvoljen leta 1830, vmerl je kaker generalj 1834.

97. Jernej Altemir y Paul, Španec, je bil generalj tri leta, imenoval ga je papež Gregor XVI.

98. Jožef Marija, Italijan, je bil izvoljen v Rimu za vikarja za 3 leta, s papeževim dovoljenjem je bil potem še dve leti vikar vsega reda; 13 sušca 1838 ga je imenoval papež Gregor XVI za generalja, 1841 pa za škofa.

99. Alojzij iz Loreta je vladal red 6 let, poterjen od papeža Gregorja XVI. 22 velikega serpana 1844.

100. Venancij iz Čelana, Italijan, je bil generalj 6 let, papež Pij IX. ga je imenoval po želji generaljnih definatorjev 30. velikega serpana 1850.

101. Bernardin iz Montefranka, Italijan, je bil izvoljen 10. velikega travna 1856 v Aračeli v pričo papeža Pija IX; leta 1862 je bil posvečen za škofa.

102. Rafaelj iz Pontikule, Italijan, je bil izvoljen v Rimu 7. rožnega cveta 1862; red je vladal 7 let.

103. Bernardin iz Portogruara na Beneškem je nastopil službo na praznik sv. Jožefa 1869; generalj je bil 20 let; potem se je leta 1880 prostovoljno odpovedal, in sveti oče papež Leon XIII. so ga povišali za nadškofa.

104. Alojzij iz Parme je bil izvoljen 3. vinotoka 1889; red je vladal 8 let, prostovoljno se je odpovedal dne 5. vinotoka 1897.

105. Prečastiti p. Alojzij Lauer, Nmec iz Fulde, je nastopil službo 5. vinotoka 1897; imenovali so ga sami papež Leon XIII. Bog daj, da bi srečno vladal na novo združeni frančiškanski red. A.

Nauk o svetem obhajilu.

8.

V tem božjem zakramentu ni Jezus samo jed naših duš, temuč tudi zdravilo. Ko jed nas hrani, ko zdravilo nas zdravi. Torej, ako ste bolni, se mu morate približati in ne od njega bežati. Kaj se morda časti kruh, ako se ga ne je? Se li ljubi žemina, ako se mu vmika in se ne upa pred njega stopiti? Kako čast skazujete Jezusu, ako mislite, da lahko živite, in dospete

do popolnosti brez pomoči njegove milosti? Kako se boste mogli brez pomoči zoperstavljati, skušnjavam; kje pa najdete to moč, ako ne v tem presv. zakramentu?

9.

Prosíte Sinu božjega za odpuščenje tolikega zaničevanja njemu storjenega pod izgovorom, da mu delate s tem čast. Objokujte zgubo toliko milosti, ketere ne pridejo v našo dušo drugod, ko po vodovodu svetih zakramentov in posebno tega, kateri je vir vseh drugih. Sklenite za naprej rajši pustiti, da vam telo od lakote vmerje, kaker pa kratiti nebeško hrano vašim dušam.

10.

Vi pravite, da greste pogostoma k sv. obhajilu; greste pa vredno? Ne pristopate morda k božji mizi v stanju smertnega greha? Ako nepoznate tega greha, vam ga zbríše sv. obhajilo; ako ga poznate, vam bo obhajilo v obsojenje; ker gdor se po nevrednem obhaja, je svojo obsodbo; in po nevrednem prejme sv. obhajilo tisti, kateri vé, da ni v stanu milosti božje. Ako ste pripravljani raje vmreti ko v stanu smertnega greha pristopiti k sv. obhajilu, imate vzrok verovati, da se ne obhajate po nevrednem.

11.

Mogoče je prejeti poglobitni nasledek zakramenta namreč pomnoženje posvečujoče milosti božje in ne družih nasledkov. Kedor hoče prejeti pomnoženje milosti, mora biti prost smertnega greha; kedor hoče pa prejeti vse druge nasledke, ne sme biti navezan na obeden odpustljiv greh. Ni li morda to navezanje vzrok, da ste se všemi sv. obhajili, venderle tako slabi in šibki na potu popolnosti?

12.

Jako dobro je prinavaditi se dobremu. ali paziti je treba, da se dobro ne dela iz navade, to je brez dobrega namena, brez pomisleka. Se li pripravljate k sv. obhajilu, kaker je treba? Se ne obhajate li zaradi ljudi, ali celò ker ste primorani? Vživite li to nebeško mano slastno, ali z merzenjem, kaker meseni hebrejci, kateri so se naveličali „kruha angeljev“, zato pa bili tudi ostro

kaznovani od Boga? Imate li kako grešno navado, od katere se rešiti vas ni skerb? Ste li pripravljene vmreti precej po sv. obhajilu? Si li zmirom prizadevate napredovati v popolnosti, akcra vno vas to dosti stane? Ako je temu tako, le pristopite k sv. obhajilu, ker ta sv. zakrament ne zahteva, kakor je bilo rečeno, svetosti v duši, temuč jej deli moči, da more dospeti do svetosti. „O moj Bog, pravi David, tisti kateri bežijo od tebe, bodo poginili“.

13.

Vsaki dan darovati sv. mašo in ne napredovati v dobrem, pogostoma prejemati sv. obhajilo in postajati zmirom slabši; to je znamenje zlorabe tega sv. zakramenta. Sicer pa ne mislite, da ste slabši, ker čutite v sebi hudo nagnenje. Sv. Obhajilo ne odstrani od nas vseh hudih nagnenj, temuč nam jih pusti več ali menj, zato da se ne prevzamemo, temuč da zanpamo na milost božjo. Sv. Bernard pa pravi, da ako nas ne reši skušnjav, nas pa reši privoljenja v skušnjave. Bi li hoteli storiti smertni greh? Nikaker. Zakaj toraj pravite, da vam nič ne koristi sv. obhajilo? Brez njega bi li vam bilo mogoče premagati skušnjave?

14.

Ponižne duše mislijo, da postajajo zmirom slabše, namestu zmirom boljše, da gredo le nazaj v popolnosti namestu naprej. Dobro je, da duša misli, da je slaba, da je najnevredniša stvar na tem svetu, in tudi ako je to res, vender naj gre k sv. obhajilu, samo ako ima terden sklep popoljšati se. In res, kako naj se duša popoljša brez milosti božje? Od kod pa naj jej pride ta milost, ako ne od tega presv. zakramenta, v katerem je sam začetek milosti? Ako si pa duša ne prizadeva hoditi po potu popolnosti, in jej ni mari, da bi se popoljšala, naj se ne približa k sv. obhajilu.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo prečastiti p. **Evstahij Ozimek**, bivši mnogoletni gvardijan našega samostana na Kostanjevici, večkratni predstojnik naše redovne okrajine in v začetku sè svojim priljubljenim in spoštovanim imenom veljaven zaščitnik našega „Cvetja“, vmerli po kratki boleznii v Ljub-

ljani 20. svečana t. l. v 82. letu svojega življenja; brat Libe-
rat Omerzel, samostanski tretjerednik, vmerl v Ljubljani 8.
svečana; rajni udje 3. reda skupščine trojiške: gospa Te-
rezija Vračko, Ana Čolnik, roj. Križan, Marija Uršič od Sv.
Trojice, Jožef Tavčar in Marjeta Muršec od Sv. Boljanka, Mar-
jeta Rubin od Sv. Roperta, Jožef Belec, Ana Rojko in Urša
Mesarec od Sv. Urbana, Marija Poljanec in Gericca Poljanec od
Sv. Jurija v Slov. gorica, Jovana Šajher od Sv. Ane. Terezija
Vreča (tiha žena, skerbna mati, goreča častilka sv. rešnega Te-
lesa, vzgledna tretjerednica) od Sv. Andraža v Slov. gorica;
goriške: Ana (Magdalena) Golob iz Raven. Katarina (Kla-
ra) Marušič in Uršula (Barbara) Bostijančič iz Opatjasela; bi-
ljanske: Katarina (Elizabeta) Mikulin iz Biljane; čer-
niške: Marijana Ušaj iz Sela. Frančiška Fišar iz Čer-
niške; libu-
šenske: Uršula (Terezija) Gabršček iz Kamnja, Marija
(Frančiška) Sivec v Krnu; kobljeglavske: Marija (Kata-
rina) Štolfa iz Volčigrada; banjšiške: Marijana (Ana) Cvet-
režnik iz Kala.

Nadalje se priporočajo v molitev: T. A. za hišni mir in
spravo ter za dar poterpežljivosti in stanovitnosti do konca; neka
družina za dobro srečo pri kupčiji, da bi se mogla pošteno pre-
živeti; neka bolna tretjerednica iz Srednjega za ozdravljenje,
ravno tako reka tretjerednica iz Ročinja; K. St. priporoča svo-
jega sinu, dijaka, za razsvitljenje sv. Duha, da bi v učenju na-
predoval; neka oseba za zdravje in pomoč v neki duhovni po-
trebi; U. S. da bi čedalje bolj Jezusa ljubila v zakramentu sv.
rešnega Telesa in priporoča tudi svojega sinu v Ameriki, da bi
srečno nazaj prišel in obvarovan bil hudega na duši in na telesu,
in svojo hčer, ki je v službi, da bi deviško čistost ohranila in
da bi nihče iz mej družine Boga ne razžalil s smertnim grehom;
neka bolnica za ozdravljenje; neka tretjerednica priporoča ne-
kega frančiškanskega klerika, da bi srečno dosegel svoj namen;
A. D. z Notranjskega priporoča sebe, svoje stariše in brate
in sestre; bolna oseba iz Hr. (za sv. mašo oddano); neke do za
pomoč proti skušnjavam; J. K. v dober namen; Fr. Belšak
Spuhli za potrebno milost; J. V. v Sl. svojo sestro za pravo
pamet; slivniški tretjeredniki, da bi jim Bog ohranil sedanje
dušne pastirje. M. S. za neko potrebno milost za dušo; M. Z.
za pravo spoznanje, kaj je božja volja, da naj stori v veliki sili.

Zahvala za vslišano molitev.

P. A. M. sv. Antonu za tri vslišane prošnje; M. za dve vslišani prošnji naši ljubi Gospej, sv. Antonu, sv. Jožefu, sv. Frančišku; M. C. Mariji Pomočnici in sv. Antonu za ozdravljenje moža; T. H. Materi Milosti in sv. Antonu za vse vslišane prošnje; P. Fr. P. tretjerednik v Ptujju za pomoč v treh dušnih zadregah Materi božji in sv. Jožefu; A. D. za naglo vslišanje v veliki zadregi sv. Antonu in dušam v vicah; A. T. za dvakratno zboljšanje zdravja bolne sestre Materi božji, sv. Antonu in sv. Frančišku; F. N. iz višnjegorske fare Materi Božji, sv. Tiljnu in sv. Valentinu za ozdravljenje iz hude in nevarne bolezn; J. St. iz V. za ozdravljenje bolezn na duhu presvetemu Sercu Jezusovemu, sv. Antonu in sv. Frančišku; F. B. na R. sv. Antonu in sv. Frančišku za ozdravljenje; M. S. Mariji Devici, sv. Jožefu in sv. Antonu za ozdravljenje roke; I. K. za srečno zmago dobre stranke pri volitvi; G. T. v Sl. za ozdravljenje neke deklice na očeh bolne. M. Z. da je njen mož pri zavednosti mogel prejeti sv. zakramente za vmirajoče; M. S. na Vr. za neko milost, zadobljeno po priprošnji M. Božje, sv. Frančiška, sv. Jožefa in sv. Antona; M. Sp. za ozdravljenje roke.

Popolni odpustki

so v frančiškanskih cerkvah za vse verne meseca

malega travna:

3. (sveti Benedikt) in na velikonočno nedeljo.

velikega travna:

13. (sv. Peter Regalat), 17. (sv. Paskalj), 20. (sv. Bernardin).

Tretjeredniki morejo dobiti te odpustke tudi v svojih domačih farnih cerkvah. Na veliko noč imajo vesoljno odvezo. Po novi privolitvi se morejo vdeležiti tudi vesoljne odveze 1. reda, ki je ta dva meseca veliki teden vsak dan in pa na vnebohod. Rimski postaja s popolnim odpustkom je na veliki četertek, veliko noč in vnebohod.

Drugi, ne na mesečne dni navezani odpustki veljajo, kaker je bilo povedano v 1. zvezku tega tečaja.

nik: „dovolim“, noče „govoriti o veršitvi“ dovoljevanja, temuč dovoljenje v resnici dati, s to besedo dejanje zveršiti. Le ke bi dajal dovoljenje s kaj več besedami in bi ga mej tem kedo motil s vprašanjem, kaj dela, bi mu po pravici odgovoril: „to in to dovoljujem“. Seveda se kaj takega ne primeri lehko; berž bi bilo verjetno, da bi se vtegnilo kje slišati „dovljevati“ v ponavljavnem pomenu. Taka je tudi z besedo „zahvaljevati“ in drugimi, ki pomenijo dejanje, ki si je mislilo v hipu doveršeno, ki torej v preprosti slovenščini nedoveršne oblike včasih niti nimajo; prim. „raniti“. „Priporočiti“ in „priporočati“ je sicer enako navadno in oboje pomeni *empfehlen*; „priporočim se“ in „priporočam se“ je oboje *ich empfehle mich*. Prav zato ne vem, kako da bi bilo „priporočim se“ germanizem, „priporočam se“ pa dobro slovenski. Jaz mislim, da se govori to kaker ono po tujem zgledu, ne ravno samo po nemškem. Slovenci sami od sebe so frazo podomačili v „se priporočim“, ker so hoteli dejanje priporočbe zveršiti s tako obliko; Hervatje, ki pravijo „priporočam se“, pa so zamenjali perfektivno obliko efektivnega sedanjika z durativno, kaker se je delalo v podobnih primerih v stari slovenščini, morebiti, kaker sem rekel, po germškem vplivu. Jaz po vsem tem ne vidim zadosti veljavnega vzroka, da bi morali mi svoj logično dobro opravičen, toliko stoletji vdomačen način zamenjati z neopravičenim, ki se nam zdaj vriva. Pač v nekaterih primerih lahko bolj po domače govorimo, namestu „zahvalim“ ali „zahvaljujem se“: „hvala ti bodi“ ali kratko: „hvala!“, namestu „priporočim“ ali „priporočam se“: „naj ti bom priporočen“ ali kratko: „priporočen!“ kaker se pravi po Vuku podobno v serbščini: „da sam ti priporočam!“ V drugih raznih primerih pa to ne gre in v tistih primerih moram, keder je doveršeneje dejanja bistveno, odločno braniti naš stari način. Pri kerstnem obredu je n. pr. na vprašanje: „Ali se odpoveš hudiču?“ za moje uho dober odgovor: „Odpovem“ (brez „se“; dobro bi bilo pa tudi samo: „Se!“ brez „odpovem“). Ako se mi pa odgovori po liturgiki (sedanji šolski knjigi): „Odpovedujem se“, ne vem, koliko časa bo treba čakati, da bo odpovedovanje doveršeno, da bom mogel nadalje z obredi. Primeri vprašanje: „Ali vzdigneš ta kamen?“ Odgovor: „Vzdigujem“ — in vzdiguje in vzdiguje, pa ne vzdigne, ne more vzdigniti! — „S podobnimi vzgledi iz vsakdanjega življenja se da osmešiti polovica vseh sedanjikov nedovršnih glagolov“, piše prof. Bežek (Zv. XI. 758). Mogoče, ali čislani pospod mi bo gotovo rad verjel, da meni ni za smeh, temuč za to, da se stvar od vseh strani prevdari in resnica in pravica prav spozna. In kakov smešen primer jo more včasih najbolje pojasniti. Zato si ne morem kaj, da ne bi povedal tukaj še nekega takega primera po prijateljskem pismu, ki sem ga prejel te dni; častiti gospod, ki mi ga je pisal, upam, da ne bo hud. Učitelj stopi v šolo in tako začne: „Priporovedujem vam veselo novico; jutri ne bo šole!“ — Kedo ne čuti, da to ni slovenski? Prav bi učitelj rekel: „Otroci, nekaj veselega vam povem; jutri ne bo šole! — Ke bi pa gospod za to novico še kaj besed izustil in otroci bi začeli

vriskati od veselja, nenadoma pa bi vstopil strogi gospod višji šolski nadzornik, pa bi vprašal vbozega učitelja: „Gospod, kaj pa delate?“ — potem bi učitelj vbogi dobro odgovoril: „Jej, ravno pripovedujem žalostno novico, da jutri ne bo šole, pa ti poglavci preleteti so še veseli!“ — „Pripovedujem“ more torej reči, kedor je nekaj že povedal, ne pa, kedor ima še le namen, povedati kaj. Kosec, ki stoji na travniku s koso v roki, pa še ni mahnil ž njo v travo, tudi ne more reči, da kosi. Ke bi v prvem primeru namestu s „pripovedujem“ učitelj začel z „naznanjam“, bi bilo to le zato menj smešno, ker je beseda v domači slovenščini nenavadna. Prav bi pa bilo, ke bi učitelj rekel: „Otroci, jutri ne bo šole; to vam naznanjam zato, da boste...“ Tudi „pripovedujem“ bi lahko rekel v tem primeru. Vender „naznanim“ „povem“ tudi ne bi bilo napačno. Saj se pravi n. pr.: „To ti povem, priden bodi, če ne, bo druga pela“, pa tudi: „Priden bodi, če ne, bo druga pela, to ti povem.“ Da se mora v takem primeru v začetku rabiti verbum perfectivum, to je lahko umeti, ker se naznanja, kar ima nastopiti, kar torej še ne traja. „Povem“ je to, kar „povedati hočem“, „volja me je povedati.“¹⁾ Da se pa tudi pozneje more, to si razlagam iz tega, ker volja traja, če je tudi že dopolnjena. In kaker se lahko reče: „To vam pripovedujem zato, da boste...“, ker gre razlog h celoti pripovedovanja, tako se more reči tudi: „To vam hočem povedati zato...“ in torej tudi: „To vam povem zato“. Tako bi bil perfektivni sedanjik tudi v primerih, kaker: „dovolim“, „obljubim“, „zapovem“ itd. to kar: „dovoliti, obljubiti, zapovedati hočem“ in v tem bi bil tudi vzrok, zakaj se perfektivni sedanjik lahko rabi v pomenu futura. — Da se pa ta raba pri nas ni tako vterdila, kaker v stari cerkveni slovenščini in v severnih slovenskih jezikih, temu je bilo krivo najberž to, kar se mi zdi tudi zdaj nekaka posebnost naše slovenščine, da se skuša namreč znebiti dvoumnosti, da hoče zaznačevati vse jasno in določno. Doveršni sedanjik je imel preveč drugih služba, da bi bil mogel vedno tudi za futurum služiti. Sam na sebi pomeni doveršni sedanjik nastop ali zveršitev dejanja ne glede na čas. Sem smemo postaviti potencialjni sedanjik (... ki ga ješči dež ne poruši, ni besni sever, *quod non imber edax, non aquilo impotens possit diruere*). Dalje imamo pripovedni doveršnik in doveršni sedanjik v navadanju vsebine pripovednih spisov in v napisih postaj sv. križenega pota (prim. Kůzm. Mat. IX: „Jairuša či gori stáne.) Potem efektivni doveršni sedanjik. Nimamo se torej za kaj čuditi, ko vidimo in vemo, da se v pomenu prihodnjika po večini našega naroda le tam pripušča, kjer je ta pomen iz zveze in okoliščin popolnoma očiten.

(Dalje prih.)

¹⁾ V pismu ali na nakaznici je torej prav: „Tu ti pošljem“, ker ne pošiljam še, ko pišem, le namen imam. V očitni izpovedi pa „izpovem se“ ni le napoved tega, kar se hoče povedati, temuč vže akt sam. Ni res, kar terdi g. Lamurskij v Edinosti 3. marca 1898, da je „izpovem se“ *ich werde beichten*. Saj je prevod latinskega *confiteor*; v stari slovenščini imamo imperfectivum: *ispovedaja* (euch., sinait.), *ispovedaju* (missale); v hervasčini tudi: *ispovedam* (rituale).